

Lyktstenarna vid Hillegården

Foto: Pelle Wedin

Sedan hösten år 2001 är de gamla pampiga, åttkantiga stenarna vid uppfarten till Hillegården prydligt reoverade. Kompletterade och förskönade med fina järnarbeten och utgör en vacker syn. Borta är den grå betongfärgen som gömde den vackra ljusa graniten. Och nu ser man prov på gedigna stenarbeten, huggna ur ett i stycke.

Föreningsmedlemmarna Per-Erik Wedin, Torgny Almgren, Kjell Nyström och John-Olov Sundqvist har gjort en förtjänstfull insats.

Två likadana stenar finns vid tidigare Gösta Anderssons fastighet i Mårdäng. Stenarna stod förut ute vid Mårdängvägen, men är nu flyttade in på gården. Efterforskning, gamla bilder och järninflistningarna i stenarna tyder på, att det är fråga om de fyra lyktstenarna, som bar upp lyktstolpar av gjutjärn med gaslyktor, och som prydde gamla "SVÄNGBRON" i Gävle. Bron som 1952 kom att ersättas med Islandsbron.

Enligt ett par utsagor hamnade förmodligen alla fyra stenarna i Mårdäng, hos åkeriägaren Gösta Andersson. Först senare, efter hans bortgång, kom två av stenarna till dåvarande Församlingshemmet, nuvarande Hillegården.

Stenhuggare och kostnader

Nyfikenhet ledde till ett "nedslag" i Gefle stads räkenskaper, som gav följande intressanta upplysningar om kostnader - "att förskjutas av Stadsassan" och "påföras Östra Brobyggnads Conto":

29 okt 1872 "För uttagning av 4 st stenar till socklar under kandelabrar till Nya bron äger Johan Hall bekomma 328:25 Riksdaler Rmt."

För "arbete vid Nya bron vid Jernvågen med huggning af Lycktstenar":

21 nov 1872 P. Håkansson m.f. 184 timmar å 30 öre = 55:20 Rdr Rmt

28 nov. 1872 P. Håkanson m.f. 257 timmar å 30 öre = 77:10 Rdr Rmt.

Summa 441 timmarå 132:30 Timlön för en arbetare var 14-15 öre.

"Nya Svängbron" var en järnbro och blev uppförd 1872. Den kunde svänga med hjälp av ett handdrivet maskineri.

Stenarna minner om Gävles försvunna historia. 180 år, under en period av stor betydelse för stadens utveckling, paraderade stenarna vid Svängbrons fästen, en livlig och händelserik plats och med spännande omgivningar.

Text: Karl-Gunnar Bergström

Ur boken "Gamla Gefle framkallat"
Lyktstenarna syns till höger i bilden

[Hillebygden, Nr. 1, 2002]